

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ

Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ କାଣ୍ବ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी काण्व संहिता)

(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Kaanva Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,
ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,
ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଅଭିନୀତ ଅପମାନ

॥ ଅଥାଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥

କଦା ଚନ ସ୍ତରୀରସି ନେନ୍ଦ୍ର ସଞ୍ଜସି ଦାଶୁଷେ ।

ଉପୋପେନ୍ନୁ ମଘବନ୍ତୁୟ ଇନ୍ନୁ ତେ ଦାନଂ ଦେବସ୍ୟ ପୃତ୍ୟତ ଆଦିତ୍ୟେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ॥୧॥ ୧

କଦା ଚନ ପ୍ରୟୁକ୍ତସ୍ତୁତେ ନିପାସି ଜନ୍ମନୀ ।

ତୁରୀୟାଦିତ୍ୟ ସବନଂ ତ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାତସ୍ତ୍ୱା ଅମୃତଂ ଦିବ୍ୟାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ॥୨॥ ୨

ୟଞ୍ଜୋ ଦେବାନାଂ ପ୍ରତ୍ୟେତି ସୁମ୍ନମାଦିତ୍ୟାସୋ ଭବତା ମୃଳୟନ୍ତଃ ।

ଆ ବୋର୍ବାତୀ ସୁମତିର୍ବୃତ୍ୟାଦଂ ହୋଷ୍ଠିଦ୍ୟା ବରିବୋବିଭ୍ରାସଦାଦିତ୍ୟେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ।

ବିବସ୍ତାଂ ଆଦିତ୍ୟେଷ ତେ ସୋମପୀଥସ୍ତସ୍ମିନ୍ ମସ୍ତ୍ୱ ॥୩॥ (୧) ୩

ଶ୍ରଦସ୍ତ୍ୱେ ନରୋ ବଚସେ ଦଧାତନ ଯଦାଶୀର୍ଦା ଦମ୍ପତୀ ବାମମଶୁତଃ ।

ପୁମାନ୍ ପୁତ୍ରୋ ଜାୟତେ ବିନ୍ଦତେ ବସ୍ତୁଧା ବିଶ୍ୱାହାରପ ଏଧତେ ଗୃହେ ॥୧॥ (୨) ୪

ବାମମଦ୍ୟ ସବିତର୍ବାମମୁ ଶ୍ୱୋ ଦିବେଦିବେ ବାମମସ୍ତୁତ୍ୟଂ ସାବୀଃ ।

ବାମସ୍ୟ ହି କ୍ଷୟସ୍ୟ ଦେବ ଭୁରେରୟା ପିୟା ବାମଭାଜଃ ସ୍ୟାମ ॥୧॥ (୩) ୫

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସାବିତ୍ରୋଽସି ଚନୋଧାଶ୍ୱନୋ ମୟି ଧେହି ।

ଜିନ୍ନୁ ଯଞ୍ଜଂ ଜିନ୍ନୁ ଯଞ୍ଜପତିଂ ଭଗାୟ ସବିତ୍ରେ ତ୍ୱା ॥୧॥ (୪) ୬

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସୁଶର୍ମାସି ସୁପ୍ରତିଷ୍ଠାନୋ ବୃହଦୁକ୍ଷାୟ ନମଃ ।

ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟ ଏଷ ତେ ଯୋନିର୍ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ୱା ଦେବେଭ୍ୟଃ ॥୧॥ (୫) ୭

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ବୃହସ୍ପତିସୁତସ୍ୟ ତେ ଦେବ ସୋମ ।

ଇନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟାବତଃ ପତ୍ନୀବତୋ ଗ୍ରହାଂ ଋଧ୍ୟାସମ୍ ॥୧॥ ୮

ଅହଂ ପରସ୍ତାଦହମବସ୍ତାଦ୍ୟଦନ୍ତରିଷଂ ତଦୁ ମେ ପିତାସ୍ର ।

ଅହଂ ସୂର୍ଯ୍ୟମୁଭୟତୋ ଦଦର୍ଶାହଂ ଦେବାନାଂ ପରମଂ ଗୁହା ଯତ୍ ||୨|| ୯

ଅଗ୍ନେ ବାକ୍ପତି ସଜୁର୍ଦ୍ଧେବେନ ତୁଷ୍ଟା । ସୋମଂ ପିବ ସ୍ବାହା ||୩|| ୧୦

ପ୍ରଜାପତିର୍ବୃଷାସି ରେତୋଧା ରେତୋ ମୟି ଧେହି ।

ପ୍ରଜାପତେସ୍ତେ ବୃଷ୍ଣୋ ରେତୋଧସୋ ରେତୋଧାମଶୀୟ ||୪|| (୨) ୧୧

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ହରିରସି ହାରିୟୋଜନୋ ହରିଭ୍ୟାଂ ତ୍ବା ।

ହର୍ଯ୍ୟୋଧୀନା ସ୍ତୁ ସହସୋ ମା ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ||୫|| ୧୨

ୟସ୍ତେ ଦେବ ସୋମଶୂସନିର୍ଭକ୍ଷୋ ଯୋ ଗୋସନିଃ ।

ତସ୍ୟ ତ ଇଷ୍ଟୟନ୍ତୁଷ ସ୍ତୁତସ୍ତୋମସ୍ୟ ଶସ୍ତ୍ରୋକ୍ଥସ୍ୟୋପହୂତ ଉପହୂତସ୍ୟ ଭକ୍ଷୟାମି ||୬|| (୨) ୧୩ (୩୯୩)

ୟୁଷ୍ମା ହି କେଶିନା ହରୀ ବୃଷଣା କକ୍ଷ୍ୟପ୍ରା ।

ଅଥା ନ ଇନ୍ଦ୍ର ସୋମପା ଗିରାମୁପଶୁତିଂ ତର ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ବା ଷୋଳଶିନ ।

ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ବା ଷୋଳଶିନେ ||୭|| (୮) ୧୪

ଆତିଷ୍ଠ ବୃତ୍ରହନ୍ ରଥଂ ଯୁକ୍ତା ତେ ବ୍ରହ୍ମଣା ହରୀ ।

ଅର୍ବାଚୀନଂ ସୁ ତେ ମନୋଗ୍ରାବା କୃଣୋତୁ ବଗୁନା ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ବା ଷୋଳଶିନ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ବା ଷୋଳଶିନେ ||୮|| (୯) ୧୫

ଇନ୍ଦ୍ରମିଜରୀ ବହତୋଽପ୍ରତିଧୃଷ୍ଟଶବସମ୍ ।

ରଷୀଣାଂ ତ ସ୍ତୁତୀରୂପ ଯଜ୍ଞଂ ତ ମାନୁଷାଣାମ୍ ।

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ବା ଷୋଳଶିନ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ବା ଷୋଳଶିନେ ||୯|| (୧୦) ୧୬

ୟସ୍ମାନ୍ ଜାତଃ ପରୋ ଅନ୍ୟୋ ଅସ୍ତି ଯ ଆବିବେଶ ଭୁବନାନ୍ ବିଶ୍ୱା ।
ପ୍ରଜାପତିଃ ପ୍ରଜୟା ସଂରରାଣସ୍ତୀଣି ଜ୍ୟୋତୀଂଷି ସତତେ ସ ଷୋଳଶୀ ॥୧॥ ୧୭

ଇନ୍ଦ୍ରଶ୍ଚ ସମ୍ରାଟ୍ ବରୁଣଶ୍ଚ ରାଜା ତୌ ତେ ଭକ୍ଷଂ ଚକ୍ରତୁରଗ୍ର ଏତମ୍ ।
ତୟୋରହମନ୍ ଭକ୍ଷଂ ଭକ୍ଷୟାମି ବାଗ୍-ଦେବୀ ଭୂଷାଣା ସୋମସ୍ୟ ତୃପ୍ୟତୁ
ସହ ପ୍ରାଣେନ ସ୍ୱାହା ॥୨॥ (୧୧) ୧୮

ଅଗ୍ନି ଆୟୁଂଷି ପବସ ଆସୁବୋର୍ଜମିଷଂ ଚ ନଃ ।
ଆରେ ବାଧସ୍ତୁ ଦୁଚ୍ଛନାମ୍ ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବର୍ଚସ ଏଷ ତେ ଯୋନିରଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବର୍ଚସେ ।
ଅଗ୍ନେ ବର୍ଚସ୍ତନ୍ନର୍ଚସ୍ତାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।
ବର୍ଚସ୍ତାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୨) ୧୯

ଅଗ୍ନେ ପବସ୍ତୁ ସ୍ୱପା ଅସ୍ମେ ବର୍ଚଃ ସୁବୀର୍ଯମ୍ । ଦଧତ୍ସିଂ ମୟି ପୋଷମ୍ ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବର୍ଚସ ଏଷ ତେ ଯୋନିରଗ୍ନୟେ ତ୍ୱା ବର୍ଚସେ ।
ଅଗ୍ନେ ବର୍ଚସ୍ତନ୍ନର୍ଚସ୍ତାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।
ବର୍ଚସ୍ତାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୩) ୨୦

ଉତ୍ତିଷ୍ଠନ୍ନୋଜସା ସହ ପୀତୃ ଶିପ୍ରେ ଅବେପୟଃ । ସୋମମିନ୍ଦ୍ର ଚମୁ ସୁତମ୍ ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତୈଜସ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତୈଜସେ ।
ଇନ୍ଦ୍ରୌଜସ୍ତନ୍ନୋଜସ୍ତାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।
ଓଜସ୍ତାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୪) ୨୧

ଅଦୃଶ୍ମମସ୍ୟ କେତବୋ ବି ରଗ୍ନୟୋ ଜନାଁଞ୍ଜ ଅନୁ । ଭ୍ରାଜନ୍ତୋ ଅଗ୍ନୟୋ ଯଥା ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସୂର୍ଯାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜ ଏଷ ତେ ଯୋନିଃ ସୂର୍ଯାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜେ ।
ସୂର୍ଯ ଭ୍ରାଜସ୍ତନ୍ଭ୍ରାଜସ୍ତାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।
ଭ୍ରାଜସ୍ତାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୫) ୨୨

ଉଦୁ ତ୍ୟଂ ଜାତବେଦସଂ ଦେବଂ ବହୁକ୍ତି କେତବଃ । ଦୃଶେ ବିଶ୍ୱାୟ ସୂର୍ଯ୍ୟମ୍ ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜ ଏଷ ତେ ଯୋନିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଭ୍ରାଜସ୍ୱନ୍ଭ୍ରାଜସ୍ୱାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।
ଭ୍ରାଜସ୍ୱାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୭) ୭୩ (୪୦୩)

ଚିତ୍ରଂ ଦେବାନାମୁଦଗାଦନୀକଂ ଚକ୍ଷୁର୍ମିତ୍ରସ୍ୟ ବରୁଣସ୍ୟାଗ୍ନେଃ ।
ଆ ପ୍ରା ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀ ଅନ୍ତରିକ୍ଷଂ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଆତ୍ମା ଜଗତସ୍ତସ୍ମୁଷଣ୍ଠ ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସି ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜ ଏଷ ତେ ଯୋନିଃ ସୂର୍ଯ୍ୟାୟ ତ୍ୱା ଭ୍ରାଜେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଭ୍ରାଜସ୍ୱନ୍ଭ୍ରାଜସ୍ୱାଂସ୍ତୁଂ ଦେବେଷ୍ୱସି ।
ଭ୍ରାଜସ୍ୱାନହଂ ମନୁଷ୍ୟେଷୁ ଭୂୟାସମ୍ ॥୧॥ (୧୭) ୭୪

ବି ନ ଇନ୍ଦ୍ର ମୃଧୋ ଜହି ନୀଚା ଯଜ୍ଞ ପୃତନ୍ୟତଃ ।
ୟୋ ଅସ୍ତ୍ରାଞ୍ଚ ଅଭିଦାସତ୍ୟଧରଂ ଗମୟା ତମଃ ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିମୃଧ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିମୃଧେ ॥୧॥ (୧୮) ୭୫

ବାଚସ୍ପତିଂ ବିଶ୍ୱକର୍ମାଣମୂତୟେ ମନୋଜୁବଂ ବାଜେ ଅଦ୍ୟା ହୁବେମ ।
ସ ନୋ ବିଶ୍ୱାନି ହବନାନି ଜୋଷଦ୍ୱିଶ୍ୱଶମୂରବସେ ସାଧୁକର୍ମା ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣେ ॥୧॥ (୧୯) ୭୬

ବିଶ୍ୱକର୍ମନ୍ହବିଷା ବାବୃଧାନଃ ସ୍ୱୟଂ ଯଜସ୍ୱ ପୃଥିବୀମୁତ ଦ୍ୟାମ୍ ।
ମୁହ୍ୟନ୍ତୁନେ୍ୟ ଅଭିତଃ ସପତ୍ନା ଇହାସ୍ତ୍ରାକଂ ମଘବା ସୁରିରସ୍ତୁ ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣେ ॥୧॥ (୨୦) ୭୭

ବିଶ୍ୱକର୍ମନ୍ହବିଷା ବର୍ଧନେନ ତ୍ରାତାରମିନ୍ଦ୍ରମକୃଣୋରୟୁଧ୍ୟମ୍ ।
ତସ୍ତୈ ବିଶଃ ସମନମନ୍ତ ପୂର୍ବୀରୟମୁଗ୍ରୋ ବିହବ୍ୟୋ ଯଥାସତ୍ ।
ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣ ଏଷ ତେ ଯୋନିରିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ୱା ବିଶ୍ୱକର୍ମଣେ ॥୧॥ (୨୧) ୭୮

ଉପୟାମଗୃହୀତୋଽସ୍ୟଗ୍ନୟେ ତ୍ବା ଗାୟତ୍ରଈକ୍ଷୟଂ ଗୃହୀମୀନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ବା ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ଈକ୍ଷୟଂ ଗୃହୀମି ।
ବିଶ୍ୱେଭ୍ୟସ୍ତ୍ବା ଦେବେଭ୍ୟୋ ଜଗଈକ୍ଷୟଂ ଗୃହୀମ୍ୟନ୍ନୁଷ୍ଟୁପ୍ତୋଽଭିଗରଃ ॥୧॥ ୨୯

ବ୍ରେଶୀନାଂ ତ୍ବା ପତ୍ନନ୍ନାଧୁନୋମି କୁକୁନନାନାଂ ତ୍ବା ପତ୍ନନ୍ନାଧୁନୋମି ଭୟନାନାଂ ତ୍ବା
ପତ୍ନନ୍ନାଧୁନୋମି ମଧୁକ୍ରମାନାଂ ତ୍ବା ପତ୍ନନ୍ନାଧୁନୋମି ।
ଶୁକ୍ରଂ ତ୍ବା ଶୁକ୍ର ଆଧୁନୋମ୍ୟହ୍ନୋ ରୂପେ ସୂର୍ଯ୍ୟସ୍ୟ ରଶ୍ମିଷୁ ॥୨॥ ୩୦

କକୁହଃ ରୂପଂ ବୃଷଭସ୍ୟ ରୋଚତେ ବୃହସ୍ରୋମଃ ସୋମସ୍ୟ
ପୁରୋଗାଃ ଶୁକ୍ରଃ ଶୁକ୍ରସ୍ୟ ପୁରୋଗାଃ ।
ୟତ୍ରେ ସୋମାଦାଭ୍ୟଂ ନାମ ଜାଗୃବି ତସ୍ମୈ ତ୍ବା ଗୃହୀମି
ତସ୍ମୈ ତେ ସୋମ ସୋମାୟ ସ୍ୱାହା ॥୩॥ ୩୧ (୪୧୧)

ଉଶିକ୍ ତ୍ବଂ ଦେବ ସୋମାଗ୍ନେଃ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋଽପୀହି
ବଶୀ ତ୍ବଂ ଦେବ ସୋମେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋଽପୀହି ।
ଅସ୍ତ୍ରସ୍ରାଶା ତ୍ବଂ ଦେବ ସୋମ ବିଶ୍ୱେଷାଂ ଦେବାନାଂ ପ୍ରିୟଂ ପାଥୋଽପୀହି ॥୪॥ (୨୨) ୩୨ (୪୧୨)

କଦାଚନ ତିସ୍ରଃ ॥୩॥ ଶ୍ରଦସ୍ତୈକା ॥୧॥ ବାମମଦ୍ୟୈକା ॥୧॥ ସାବିତ୍ର ଏକା ॥୧॥
ସୁଗର୍ମେତ୍ୟେକା ॥୧॥ ବୃହସ୍ପତିଷ୍ଟତସ୍ରଃ ॥୪॥ ହରିରସି ଦ୍ୱେ ॥୨॥ ଯୁଷ୍ଟା ହ୍ୟେକା ॥୧॥
ଆତିଷ୍ଠୈକା ॥୧॥ ଇନ୍ଦ୍ରମିତ୍ୟେକୈକା ॥୧॥ ଯସ୍ତାନ୍ ଜାତ ଇତି ଦ୍ୱେ ॥୨॥
ଅଗ୍ନ ଆୟୁଂଷ୍ୟେକା ॥୧॥ ଅଗ୍ନେ ପବସ୍ତୈକା ॥୧॥ ଉଷ୍ମିଷ୍ମନ୍ନେକା ॥୧॥ ଅଦୃଶମେକା ॥୧॥
ଉଦୁତ୍ୟମେକା ॥୧॥ ତିତ୍ରମେକା ॥୧॥ ବି ନ ଏକା ॥୧॥ ବାଚସ୍ପତିମେକା ॥୧॥
ବିଶ୍ୱକର୍ମନ୍ନେକା ॥୧॥ ବିଶ୍ୱକର୍ମାନୁିତ୍ୟେକା ॥୧॥ ଅଗ୍ନୟେ ତ୍ବା ଚତସ୍ରଃ ॥୪॥
ଦ୍ୱାବିଂଶତ୍ୟନ୍ନୁବାକେଷୁ ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶତ୍ ॥୩୨॥

॥ ଇତି ଶୁକ୍ଲୟଜୁଃ କାଶ୍ୟସଂହିତାୟାଂ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ॥ ୮ ॥

